

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos postit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER-JÓZSEF.

Kedd, november 27.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérek: Az Uranos-csemeték.
A belügyi költségvetés.
A delegációk a királynál.
Tanítók a kormány ellen.
A magyarság ellenégek.
Andrássy a nemzetiségiekről.
László József fogva marad.
Még húsz millió!
Leliner Ernő dr. — városatyja.
Carnio Aradhoz, vagy: A fölcserélt táviratok
Primadonna-hecegek.
Tárcs: Erzsébet királyné gondolataiból.
Csarnok: A kérés. Irta: Fröhlichné-Katka Margit.

Az Uranos-csemeték.

Arad, november 26.

A görög mitológia feljegyezte bizonyos Uranos nevű ur nevét, aki isten léteére sem átalotta saját gyermekeit kitűnő étvágygyal elfogyasztani. A magyar politika jelenlegi istenei megirigyelték ezt az ingyencsémét. Az uralomra jutott koalíció nap-nap után más és más gyermekét áldozza fel annak az étvágnak, amelyet a hatalom asztala mellett ülők éreznek. A sajtószabadságot, melynek érdekében a függetlenségi párt annyi hangos nyilatkozatot bocsájtott világgá, Polónyi táltaltatta fel. Az általános választói jogot még megszületése előtt ugyancsak ő fogyasztotta el. Most pedig sorra kerül a polgári házasság intézménye is. Amiért egykor valóságos titáni küzdelmet folytatott Magyarország mostani miniszterelnöke, Wekerle Sándor: a kötelező polgári házasság intézménye veszélyben van. Wekerle nevéhez

fog fűződni az elmulása, ha csak meg nem történik az a váratlan eset, hogy egy retrográd irányzatú egyházpolitikai újítás buktatja meg azt a Wekerlét, akit 1904-ben egy liberális reform buktatott meg.

A kötelező polgári házasságról szóló törvény veszélyben van. Amint igen megbízható forrásból értesülünk, Apponyi Albert régi álma és vágya nemsokára beteljesül s a kormány be fogja terjesztetni a Ház elé azt a törvényjavaslatot, amely az 1894: XXXI. t. c. hatályon kívül helyezésével a fakultatív polgári házasság intézményét hozza be. A törvényjavaslat tervezete már készül is. Titokban, csendben, lopva, hogy annál nagyobb legyen a meglepetés.

Wekerle Sándor, aki épen az egyházpolitikai törvényeknek köszönheti népszerűségét, valaha igen szépen fejtette ki a magyar országgyűlés képviselőházában, hogy az államraisonnak egyedül a kötelező polgári házasság felelhet meg. Hogy a házasság a polgári jogrendnek alapvető intézménye lévén, a házassági jog rendezése az államnak olyan fontos érdeke, amelyről felekezeti érdekekből nem szabad lemondani. Egységes szabályozást pedig csak a kötelező polgári házassággal lehet elérni.

A fakultatív polgári házasság, amely a házasság felek tetszésére bizza, hogy polgári vagy egyházi kötéssel fűzzék össze életüket, igen könnyen adhat okot olyan bonyodalmakra, melyek alapjukban rendítik meg az összes egyházpolitikai

törvényeket. Az anyakönyvi törvény természetesen revízióra szorulna s a gyermekek vallásáról szóló cikkelyek is aligha maradhatnának a régié. De mindettől eltekintve, a fakultatív polgári házasság behozatala csakis egyházi érdekeket szolgál, az állami érdekek rovására.

Most, amikor világszerte hódító erővel terjed az állam és az egyház különválasztásának eszméje, Magyarországon szorosabbra igyekszik fűzni a kormány az egyházzal való viszonyt. A Regnum Marianum feltámadása kísért a társadalmi evolúciók korában. Nemzetiszin köpenyegben hódítanak tért a klerikálisok s a néppárt, amely a pártfegyelem békőiba szorított függetlenségi rovasára hazafiaskodó lármával akarja népszerűvé tenni magát, lassu aknamunkával eljutott odáig, hogy rést nyithat Szilágyi Dezső örökén, az egyházpolitikai alkotások várán.

Nem kell mindenáron ellenzékieskedni, hogy az ember azt kérdezze ezek után: micsoda irányzatot szolgál az a kormány, amely a sajtószabadságot korlátozni, a gyülekezési és egyéni szabadságot megnyirbálni, a katonai létszámot felemelni és a liberális szellemű alkotásokat aláásni igyekszik? Ez nem függetlenségi politika, mert az igazi függetlenségi párt a polgári szabadságokat mindig megbecsülte, a népvállára nem igyekezett újabb terheket rakni és a vallási türelmetlenségnek sohasem volt híve. Ez nem 67-es politika, mert a 67-es politikának lehettek tévedései, lehettek kinövésai is, de Deák Ferenc

Erzsébet királyné gondolataiból.

1.

A legtöbb ember boldogtalan, mert állandó konfliktusban van a szükségszerűséggel. Ha az ember nem lehet a maga kedve szerint boldog, nem marad egyéb hátra, mint az, hogy szeresse a szenvedését. Csak az adja meg a nyugalmat és a nyugalom a szépséget.

2.

Rendkívül otthonosan érzem magamat Caírobán. A seller horark és a szamarak sokasága is kevésbé szorongat, mint egy udvari bál és majdnem olyan jól találom magamat a tolongásban, mint egy erdőben. Kultúrát és a civilizációt meg kell különböztetnünk. Kultúra van arab sivatagban is, kivált délen és keleten, a tengereken és magányos réteken, ahova nem hatolt még el a civilizáció. A civilizáció megfojtója a kulturának s nyugaton van a házája; lényegében nem más, mint eltérítése és megmáskálása a lét természetes céljainak.

Civilizáció a lovasut, kultúra a szép, szabad erdő. Civilizáció az olvasottság, kultúra a gondolkodás. A civilizáció minden embert lefogal magának s valamennyit bezárja egy kálitkába. A kulturát azonban minden ember magában hordja, mint összes elődjétől reaszállott örökséget beszélve minden lélekzetével s ebben rejlik a nagy egység.

3.

Ha egy udvarbölgy van nálam, egészen átváltozom. Mindig kell valamit mondanom a grófnéknak, hogy felelhessenek. Ez ugyanis a tisztjuk. Legnagyobb borzalom a királyokra nézve, hogy mindig kérdeznük kell.

4.

Nem szeretem Shakespearet színpadon látni. Azt hiszem, hogy én jobban eljátszom magamnak. Különbben is, ha egyedül vagyunk a költővel, akkor vagy ő a mi színészünk, vagy mi magunk vagyunk a színész. Első esetben nem panaszkodhatunk, második esetben nem akarunk panaszkodni.

5.

Legkedvesebb Shakespeare darabom a Szentivánéji álom. Jitánia a számárfejjel. Ez a mi illúziónk számárfeje, a melylyel folyton onyelgünk. Minden kastélyomban meg van ez a kép: nem tudok betelni a látásával.

6.

Carmen Sylva fiatalossága csudálatraméltó. Exotikus királyi koronája és fehér haja dacára is, még mindig a nemes bakfis. Ilyen maradt az érzésvilága is, noha időközben boldogtalan anya lett belőle. Még mindig impulzív lobbanékony és gyorsan kialvó temperamentum. Ez árt a művelnek is. Nincs türelme hosszasan időzni gondolatai mellett és elmélyedni,

mintha csak oltathatlan szomjúság gyötörné elmények után, amelyek mögött elérni reméll az elérhetlent. Azért nem találja meg a nyugalmat, mely az egyetlen cél.

7.

A művészet szülöttje a mi sóvárgásunknak és a mi vágyódásunknak az igazi, haza után, melynek formáit sejtjük.

8.

A művészet sohasem fog nagyobb remekművet létrehozni, mint a pásztordal; a művészet csak visszatükrözése a belső életnek, de ez a fuvolahang maga a mély élet.

9.

A boldogság, melyet az emberek az igazság határain belül keresnek: tragikai törvények alatt áll. Szükség és fájdalom örvénynek szélén élünk s ez örvényt a társadalmi morál hazugsága ásta. Szakadék van mostani állapotunk és azon állapot között, melyben élnünk kellene. S az örvény mindig csak örvény marad. Mihelyt átakarjuk ugrani, lebu-kunk és összetörjük magunkat.

10.

A felhők, mily örült sietséggel törnek a nap után. Mint boszorkányok, akik egy aranyhaju leányt üldöznek... Az égbolt szenvedélyei, melyeket naponként látunk, feledtetik a magunk gondjait.

szellemi hagyatéka sohasem volt retrográd irányzatú. Ez a politika a legsötétebb reakció útjain halad.

Csak nemrégiben történt, hogy valami felbuzdult fiatalember Budapesten azzal akart a kétfejű sasnak nemzeti jellegét adni, hogy befestette piros-fehér-zöldre. A koalíciós kormány is nemzetiszínű igéretekkel festette be az elveit. De a kétfejű sas megmaradt kétfejű sasnak a festék alatt is. A kendőzött elvek is maradtak a régiék. Már kopik a festék, mely alól torz vonásokkal mered az elkábitott országra a veszedelem: a klerikális, reakciós törekvések átka.

§.

A belügyi költségvetés.

Még mindig a nemzetiségiek.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 26.

Természetes, hogy a Ház folyosóján a közérdeklődés csak azok felé fordul, akiket meg szólítottak rá léptetett elő a király. Mindenki még több részleteket kívánt tudni, mint a mennyit a lapok közölték. Hogy melegség volt-e a felség szavában vagy hűvös volt. Szeretettel szólott-e vagy nehezteléssel. Általános a vélekedés, hogy a király rendkívül meg van elégedve a kormányával és a többséggel és a kormány és többség berendezkedhetik tisztelettel a kormányzásra.

A másik nagy téma, hogy *Andrássy* Gyula gróf felszólal a tárcája tárgyalása során. Azt hiszik, hogy a miniszter kimerítő nyilatkozatot ad tárcája összes ügyeiről és kívánt a közegészségügy és a gyermekvédelem nagy ügyeiről.

A képviselőházra különben hétfői hangulat borul és mert kevesen vannak, kevés jut az ötletességéből.

Egy nem volt képviselő, *Gabányi Miklós* vegyül a társaságba:

— Hát te mi jogon vagy itt? — tréfálkoznak vele.

— Az elsőszülöttség jogán — vág vissza az „öccs” képviselőnek — a kérdésmesült.

(Az új honatyák.)

Egyébként a hétfői ülések rendes képe: teljes érdektelenség és vegnyékülnek tetsző

unalom. *Justh Gyula* előző negyed tízezer órákor nyitotta meg a tanácskozást és bemutatta *Badony Lajos* szilárd új képviselő mandátumát.

Szalay László, az igazoló albizottság elnöke bejelentette, hogy megvizsgálják a szokásos harminc nap fentartásával igazolták is *Kubik Gyula*, *Rósvay Iván* és *Dániel Pál* megbízólevelét.

(A szolgabírók díjazása.)

A belügyi tárca költségvetésének

Vajda Sándor volt az első szónok. A rendes nótát fújja, a nemzetiségiek éreztelt csöppet, melyeket a törvények végre nem hajtása okoz. A többség méltányos közeledés helyett hazaárulással vádolja őket. Teljes nyomatás, ez a nemzetiségiek sorsa. A nemzetiségi vidékeken a közigazgatás csúnya s relem. Sok községben a szolgabíró csak azt kandidálja jegyzőnek, aki korábban lefizet neki leglább ezer koronát (Nagy zaj)

Elnök (csöngés): Fegyelem! Ilyen hangon s ilyen méltatlan rágalmatok szórva, nem merészkedjek a magyar közigazgatás tisztviselőiről beszélni!

Vajda Sándor: Kérem, én a régi rendszer tisztviselőiről beszéltem!

Elnök: Ez nem védekezés és vegye tudomásu, hogy az ilyen insinuáció ismétlődése esetén megvonom öntől a szót!

Vajda Sándor: A demokrácia és a nemzetiségváltásnak azonos ságát fejtgeti. A valódi demokratikus gondolkodás nem is lehet más mint törekvés az internacionálizmus felé. Határozati javaslatot nyújt be, melyben a nemzetiségi törvény végrehajtását sürgeti.

(Egy kis hazaárulási vád.)

Nagy Dezső: *Vajda* határozati javaslatát nem fogadja el. A nemzetiségi argumentumokat elfogadja, melyekkel nem lehet felelőseket a magyarságot. A nemzetiségi képviselőket csak a nemzeti állam veszedelmes ellen ségének nézi. A folyton szemérmelenebb agitációnak végre radikális eszközökkel kell véget vetni. A nemzetiségi képviselők eddig nem edtek pro romot, mert meguktorásat mindig Magyarország erősségéhez vagy gyengeségéhez szabták. Az oláh képviselők Erdély autonómiáját kívánják; követelik, hogy a király vegye fel a románok nagyherrégi címét, hogy ezzel is biztosítsak haza mi köztetésüket. Kétségtelennek tartja, hogy a nemzetiségieknek más a törekvésük, mint amit az ország színe előtt beismernek. Miután az ország délkeleti szomszédságában független román állam keletkezett, az országban ezen a részén lakó román nyelvű polgárok nemcsak kulturájukkal, de politikai tevékenységükkel is egyesülnek a románokkal ezzel az állammal. (Nagy zaj a nemzetiségiek közt.)

Novák Aurél: Riga'om és gyszustás. (Zaj)

Goldis László: Tiltakozom a hazaárulás és ilyen vádja ellen. (Nagy zaj)

Novák Aurél: Isten engem úgy segítse, hogy még csak nem is foglalkoztunk soha ezzel a kérdéssel! Dönteteket is úgy segítse!

Elnök: Kérem a szónokot, hogy a jövőben tartózkodjék az ilyen kifjézésektől, mert az, a mit mondott, tényleg a legsúlyosabb hazaárulás vádja a román nyelvű képviselők ellen. (Helyeslés és taps a nemzetiségi padokon.) Ezért a szónokot rendre utasítja.

Nagy Dezső: Allitását mindig be tudja adatkokkal bizonyítani.

Elnök: Kérem ne folytasson polémiát az elnökkel!

Nagy Dezső: Román szónoklatokból vett idézetekkel bizonyítja, hogy a magyarországi románok részéről Romániával való egyesülés dolgában már számtalanszor megnyilatkozott a kívánság.

Goldis László: Ez Romániában történt s intézte el a belügyminiszterrel.

(A románok és Bécs.)

Nagy Dezső: Ahhoz sem fér kétség, hogy a románok a „Gross-Österreich” érdekében állandó összeköttetésben állnak Béccsel. Még a magyar zászlót sem akarják elismerni sem ünnepeken, sem más alkalmakkor. Lueger azért vendégszerepelt Bukarestben, hogy a nagy Ausztria érdekében agitáljon.

Novák Aurél: Semmi közünk ehhez! Vonják ezert Luegeret felelősségre!

Nagy Dezső: Elérkezett az idő, hogy a nemzetiségekkel megvívjuk a nagy harcot. Az *Advent* című román lap cikket idézi, mely szerint a román király legszentebb kötelessége az, hogy dolgozzon, hogy előmozdítsa az összes románok egyesülését.

Goldis László: Az egy izraelita lap nálunk Romániában. (Nagy zaj)

Felkiáltások: Kibujt tehát a szeg a zsákból! Nalatok, Romániában? (Nagy zaj)

Nagy Dezső: A nemzetiségi törvények revíziójára szükség van, mert lehetetlen, hogy egy létező törvényt ne hajtunk végre. Ha az méltánytalan vagy igazságtalan, újja kell alkotni, ha nemzeti szempontból veszedelmes, meg kell szigorítani, de a mostani állapot tartózatlan. A törvényhatóságok bizottságok tagjainak magyarul kell tudnia. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Az alkotmánybiztosítók.)

Szünet után:

Moskovitz Iván beszél. A belügyi kormányzat közjogi részvevőkíván foglalkozni. Az alkotmánybiztosítók megerősítését sürgeti. A mi alkotmánybiztosítókaink jobbára ideálisak, mert szankciójuk alig van. Nagy baj, hogy a mi törvényeink mindíg a jóhiszeműséget feltételezve, nem precizek. A miniszteri felelősség kérdéséről szólva, a politikai felelősség törvénybe iktatását sürgeti. Biztosítani kell a törvényhatóságok jogait törvénnyel. Határozott, konkrét ja-

11.

Oy kevés hely van a földön, a melyet nem tapostak le az emberek s amely megőrizte eredeti karakterét. Ille számítom a hegyek kupáját; nem épen a svájci alpokat gondolom. Egy halom is megteszi. A halom is szigete a magányosságnak. A magas és magányos hegyen szabadabban létezem. Van bennem valami a kecskék természetéből, melynek tejét örömeim iszom.

12.

Miért szeretek inkognitó utazni? Mert szeretnék úgy tenni, mint a föld és a tenger. A nevek, melyet az emberek adnak nekik, nem fosztják meg őket névtelenségüktől és oda, ahol leggazdagabbak és legmagányosabbak, — oda nem ér el az emberek nomenklaturája.

13.

A tenger az én gyónató atyám, akit mindennap fel kell keresnem. Megfiatalít újra, mert elvesz tőlem minden idegen érzést s ideadja az ő gondolatait, amelyeket az egyetlen halhatatlan ifjúság. Ő maga nem halhat meg és ezért mindent megifjít maga körül. Tőle nyerem egész bölcsességemet. Gödöllőn is van egy fa, mely a legjobb barátom ezen a világon. Valahányszor Gödöllőre érkezem, vagy elutazom onnan, fölkeresem a fát s néhány percig szóltanul nézzük egymást. Életem meghitt barátja ő; min-

deorról tud, ami bennem végbe megy, az alatt az idő alatt is, amikor távol vagyok tőle. És ő senkinek sem árulja el.

14.

Csudálatos, ahova emberek jönnek, ott mindennek el kell omlania. Az emberek mindig kárt tesznek a dolgokban és a dolgok csak ott tartják meg örök szépségüket, ahol egyedül vannak. Azért is nem mutatom meg az embereknek a kastélyomat, pár hónap múlva már egy kőve sem volna ép. Mindenüvé odalírik a nevüket, mintha csak a kővekre is rá akarnák nyomni az ő mulandóságuk bélyegét. Csak ott vannak romok, ahol városok voltak; a városokban a fák csönvések. De a hegyek csúcsai olyanok, mint amikor létrejöttek.

15.

Mi egy darabja vagyunk a világnak, miért akarunk annyit tudni és töprenkedni? Az olaj fák talán gondolkodnak arról, hogy a mákvirágok miért pirosak s hogy a felhők este miért ragyognak? A sziklák sem alkottak maguknak fogalmat a meteorológiáról. Mindezek a dolgok mely életet folytatnak, ahol nincsen titok, mert egymással és egymásban élnek; csak mi helytük ki magunkat a világból; minden hidat lerontottunk és minden köteleket széjjelértünk. A legigazibb ember az volna, aki el tudná felejtetni, hogy ő ember. Észünk és értelmünk

viszazadozna nekünk azt az érzést, mely öntudatlanul birtoka a többi dolgoknak.

16.

Miért félnék a hegyek között? Hiszen ott nincsenek emberek. Azikkel találkozem is, nagyon kultiváltak. Észrevettem később, hogy az angol kormányzó utánam indított néhány csendőrt. Visszaküldtem őket. Ugyis minden utamon a sorsomat keresem. Tudom, semmi se tarthat vissza attól, hogy rátaláljak azon napon, amikor rá kell találni. Bizonyos időben minden embernek utra kell kelnie, hogy előbe menjen sorsának. A végzet sokáig behunyja szemét, de egyszerre mégis ránk esik a tekintete. Ez akkor éppen azokat a lépéseket teszi meg az ember, melyeket el kellene mulasztania, hogy a sorsát kikerülhesse.

17.

Erős táplálék a magányosság.

18.

Azon kell lennünk, hogy elbódítsunk magunknak legalább egy-két pillanatot, amikor — mindegyikünk a maga módja szerint — igazi életünket éhezjük. Midíg újból fedezem fel magamat, valahányszor más atmoszférára kerülök, olyanba, melyet még senki sem szívott. Ilyenkor felelőlegzem mélyen, mintha a tudómet kicserélték volna. Ha egészen egyedül vagyok egy magányos vidéken, amelyről tudom, hogy

vaslatot nem tesz. Felszólalásával csak sürgetni akarta a minisztert és a parlamentet, hogy az alkotmánybiztosítókat megalkossák, mert nagyon könnyen előállhat ismét egy olyan helyzet, amikor alkotmányunk erős ostromnak lesz kitéve (Helyeslés.) Abban a reményben, hogy ez a rezsim a következő nemzedéknek egy erős, körülbástyázott Magyarországot fog átadni, a belügyi tárcs költségvetését elfogadja (Éljenés.)

Kovácsy Albert reflektál Moszkovitz Iván beszédére és sürgeti az alkotmánybiztosítókat. A nemzetiségi vármegyék autonómiájáról szól. A nemzetiségek ezt alaposan kihasználták

(Elfogadjuk!)

Andrássy Gyula gróf után, kinek beszédét lapunk más helyén közljük, a Ház Vajda Sándor javaslatának elvetése mellett általánoságban elfogadta a belügyi költségvetést.

(A részletes tárgyalás.)

A részletes tárgyalás során Ballagi Aladár az országos levéltár jobb elhelyezése érdekében szólal fel.

Andrássy Gyula gróf kijelenti, hogy amint fedezet lesz rá, gondoskodni fog a levéltár csiszerűbb elhelyezéséről.

Somogyi Aladárnak a színészeti ügyekre vonatkozó felszólalása után, melyet lapunk más helyén ismertünk, az ülés véget ért.

A delegációk a királynál.

A trónbeszéd.

Cercle a Várban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 26

A delegációk tegnap felvonultak a Várba, hogy a királynál tisztelegjenek. A magyar delegáció nevében Zichy Tivadar gróf üdvözölte az uralkodót. A király rövid beszédben válaszolt, a béke fenntartását hangsúlyozván. Zichy Tivadar beszédéből az a rész érdemel figyelmet, amely a védelemre szükséges költségek rémséges megajánlásáról szól.

A megnyitó-beszédek egyébként szürkék voltak, amint szürkének és csendesnek ígérkezik a delegáció egész tárgyalása.

A trónbeszéd feltűnő rövidségét politikai körökben úgy magyarázták, hogy a kormány nem tudott megegyezni arra nézve, milyen módon jussanak kifejezésre

ember nem igen járja, érzem, hogy vonatkozásaim a dolgokhoz teljesen megváltoznak.

19.

Az emberek nem tudják, hogy mit kezdjenek velom; nem illek bele a tradíciókba és régóta elismert fogalmak közé. Ok meg nem akarják, hogy fők rendszerüket valaki zavarja. Így egészen a magamé vagyok. Sőtám közben nem is nagyon fényes és veszély, hogy civilizált emberrel találkozzom; nem jönnek u ámam a magányosságba — kétségkívül jobb dolguk van. Ezek az én hosszú magányos óráim, a melyekből azt látom, hogy az élet tehát akkor érezzük legjobban, ha emberekkel érintkezünk. A tenger és fák levisznek rólunk minden földiséget s mi beolvadunk a természetbe. Minden érintkezés az emberi társasággal elterítés ettől a mi beolvadásunktól, és esiti szját egyéniségünk érzését és tudatát, ami mindig fájdalmas okoz. De vannak emberek, akikben éppen úgy gyönyörködöm, mint a fákban és a tengerben, mert éppen olyanok, mint a fák és a tenger. Ezek a halászok földművelők és fausi boldok, akik keveset forgódnak emberek között és sokat társalkodnak az örök dolgokkal. Ok többet szdnak nekem, mint én, mint császárné valaha is adhatok nekik s azért mindenkor nagy hálávalosággal bucsuzom tőlük; megszabadítanak egy idegen, szorongató érzéstől...

a trónbeszédben az aktuális politikai kérdések: így elsősorban a létszámemelés követelése.

Budapesti tudósítónk jelenti:

A trónbeszéd.

A magyar delegátusok délután fél három órákor gyülekeztek a kir. várakban. Nem csoportosan, hanem egyenként, külön-külön jöttek a fogataikon a díszmagyarba öltözött magyar delegátusok. Midőn együtt voltak a királyi várak f-hértermében, az udvarnagy a kihallgatási terembe (kis trónterem) vezette őket, ahol a trón előtt félkörben foglaltak állást. Pontban három órákor a magyar királyi főkamarszter jelentést tett a királynak.

A trón lépcső mellett az előirt szertartás szerint a jobboldalon Paar Alajos gróf, a darabont testőrség és a gyalogtestőrszázad kapitánya, az arciéregárda ideiglenes parancsnoka, Margitt Albert vezérkari őrnagy paracsörtiszt és Apponyi Lajos gróf magyar udvarnagy, a trón baloldalán Apponyi Sándor gróf kir. főkamarszter, mellette Fajóváry Géza báró, a darabont testőrség kapitánya foglaltak állást. Mellette állottak Aehrenthal Alajos, Schönauher Ferenc, Barján István közös miniszterek, Montecuccoli gróf, a haditengerészet főparancsnoka és Wekerle Sándor miniszterelnök. A kihallgatási terem ajtajánál az udvarnok és a szolgálatban levő szárnysegéd helyezkedett el.

A király, a terembe lépve, a trón előtt állott meg, mire az országos bizottság elnöke, Zichy Tivadar gróf rövid beszéddel üdvözölte. Az üdvözölő beszéd után Aehrenthal László Alajos külgazdasági miniszter ányujtotta a felségének a magyar delegáció üdvözölő beszédére adandó választ, melyet a király állva, erős, csengő hangon olvasott fel. A válasz a következő:

— Megelégedéssel és őszinte köszönettel fogadom hű ragaszkodásuk biztosítását.

Azon néhány hónap alatt, amely az országos bizottságok utolsó összejövétele óta lefolyt, a politikai helyzetben semmiféle lényeges változás nem állott be. Mint eddigéig, úgy ezentul is a szövetségeseinkkel való benső viszony, az orosz birodalommal a közel Keletet illetőleg fennálló folytonos egyetértés és valamennyi többi hatalommal való teljesen barátságos viszonyoknak ápolása lesz politikáinkra nézve irányadó.

Ily módon tartjuk szem előtt, mint az állandó célunkat, a békének fentartását a monarchia érdekeinek teljes megővése mellett.

Hadügyi kormányzatom folyó szükséglete a múlt évhez képest növekedést mutat, melyet nagyrésztben a minden téren beállott áremelkedés igazol. A rendkívüli hitelekre ellenben tetemesen kisebb összegek vétetnek igénybe, úgy, hogy hadügyi kormányzatom összes előirányzata a múlt événél lényegesen csekélyebb.

A megszállott terület kormányzata továbbra is arra törekszik, hogy a két tartomány soha féibe nem szakadt anyagi és kulturális haladását, a meanyira ezt a rendelkezésre álló eszközök lehetővé teszik, mélyreható reformok egész sorozatával gyorsítsa.

Bosznia és Hercegovina 1907 ben is saját bevételeiből fogják fedezhetni szükségleteiket.

Azon bizalomtól áthatva, hogy feladataikat a szokott hazafias buzgalommal fogják teljesíteni, szívélyesen üdvözölöm önöket.

A cercle.

A beszéd elhangzása után, melyet a delegátusok megéjenztek, a felsége cerclet tartott. Először Zichy Tivadar grófot, a delegáció elnökét, szólította meg, majd Batthyány Tivadar grófhöz, a delegáció alelnökéhez fordult és főképp a haditengerészeti kérdések iránt érdeklődött. Azután hosszasan beszélgetett Sedell Kálmánnal a felsége, majd sorban minden egyes delegátust megszólított, akik közül az új pó tagokat és azokat, akiket még a felsége nem ismer, Bernáth Bálát, Kmety Károlyt és László Pált, Wekerle Sándor dr. miniszterelnök mutatta be a királynak.

Nagy Ferencnek egészségi állapota felől tudakozódott, amire az megjegyezte, hogy jól érzi magát és átterelte a beszélgetést a királyi egészségi állapotára és az összes delegátusok nevében örömeinek adott kifejezést afelől, hogy a király olyan jó színben van és egészséges.

Hegedűs Sándornak azt mondotta, hogy reméli, hogy a delegáció lehetőleg gyorsan végez munkájával, majd a külügyminiszteriumban beállott változásokra vonatkozólag folytatott vele beszélgetést.

Bogdánovics Lucian püspöktől a patriarcha egészsége felől tudakozódott, majd kijelentette, hogy a szerb egyházi kongresszus nemsokára össze fog gyűlni s reméli, hogy munkája eredményes lesz.

Semsey Lászlóval a delegáció ügyrendjéről beszélgetett.

Nagy Emiliel a gazdasági helyzetről és a vetésekről társalgott.

Szabó Istvántól azt kérdezte: Ön már harmadikban delegátus?

— Igen, felség — volt a válasz.

— Nemde, Győrben lakik?

— Igen, felség.

— Még mindig a régi kerületet képviseli?

Szabó István a kérdésre is igenlőleg válaszolt.

Tomisics nyugalmazott altábornagy, horvát delegátussal is igen szívélyesen beszélgetett és örömeinek adott kifejezést, hogy katonai képességeit nyugdíjas korában is a király és a nemzet javára értékesíti. Azután a bánhelyettes egészségi állapota felől tudakozódott, majd megkérdezte tőle, hogy minő minőségben van itt. Mint főrendiházi delegátus, vagy mint képviselő?

— Mint főrendiházi delegátus — volt a felelet.

Okolicsányi Lászlótól azt kérdezte, hogy előzőleg most.

— Sok dolga lesz a delegációnak — mondta a király, mire Okolicsányi azt válaszolta:

— A munka nagy részét elvégeztük, felség, a múlt delegációban.

Gadi Sándortól azt kérdezte, hogy hová a való képviselő.

— E délyből, felség — volt a válasz.

— On is erdélyi, ugyebár? — volt a királyi felelet.

Thaly Lászlótól, aki nyugalmazott főorvos, megítván mellén a katonai érdemrendet, azt kérdezte, hogy mennyi ideig és a lovasvasságnál, vagy gyalogságnál szolgált-e.

— Huszonhat esztendőig, úgy a lovasvasságnál, mint a gyalogságnál, — volt a felelet.

Azután azt kérdezte tőle a felsége, hogy hanyad ízben tagja a delegációnak.

— Most másodizban, felség, felelte Thaly László.

Igen melegén beszélt azután Csáky Károly gróf váci, Hornig K. veszprémi és Drohobeczy Gyula köcsi görög katolikus püspökök. Az

után Sighy Gyulát, Bohus Zsigmondot, Har-
kányi Frigyes bárót és másokat tünnetet: ki
hosszabb megszólítással.

Bohus Zsigmond főrendi delegátustól azt
kérdezte, hogy megint korelnők volt?

— Erre most nem volt szükség, — felelte
Bohus — mert a bizottság a régi maradt.

— Ja, erről egészen megfeledeztem, —
jegyezte meg a felség.

Általánosan feltűnt, hogy a király csupán
egyetlen delegátust nem szólított meg: Zchy
Miklós grófot. Ezt arra magyarázzák, hogy
Zchy Miklós gróf a *Fejérváry* rezsim alatt le-
mondott tartalékos tiszti rangjáról, azzal a meg-
érőléssel, hogy nem kíván tiszti rangot viselni
o yan hadseregben, mely a haza ellensége.

Tanítók a kormány ellen.

A szociálisták karjaiba.

Amire ninesen pénz.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 26.

Az állam szükkeblősége „a nemzet napszá-
mosaival” szemben arra indította a tanítókat,
hogy méltányos és igazságos követelésük kiví-
vására erősebb fogyverekhez nyuljanak. Etéren
az első lépést Abauj-tornavármegye tanítósa
tette meg és most — mint Nagyváradról jelen-
tik — a nagyszalontai tanítók is követik példá-
juka! sőt egy lépéssel tovább is mentek!
E határozatuk máris, hogy a legközelebbi orszá-
gos tanítógyűlésen a tanítóknak szakszerve-
zetté való átalakulását fogják indítványozni.

Nem politikai mozgalmat céloznak a nagy-
szalontai tanítók, hanem gazdasági alapra fektetett
szövetséget, — amely a munkás szak-
szervezetekhez hasonlóan járjon el.

Már most csak az a kérdés, hogy mit szól
majd a tanítók szervezkedéséhez a kormány?
Jóvá fogja-e hagyni alapszabályait? Enélkül
ugyanis nem léphetnek akcióba. A kormány-
nak az abauj-megyei tanítókkal szemben elfog-
lalt álláspontja nem tesz ki ezt valószínűvé.

Ilyképen nem hisszük, hogy a nagyszalontai
tanítók indítványa testet fog ölteni, legalább
ebben a formában nem. Az érdekes határozatról
alábbi tudósításunk szól:

A nagyszalontai tanítók népes gyűlést tar-
tottak, melyen viharos lelkesedés között elha-
tározták, hogy lépéseket tesznek a *tanítók or-
szágos szociálista szakszervezetének megalakítása*
iránt. A gyűlésen Szabó Lajos elnökölt, aki
megnyitójában azt fejtegette, hogy a kormány
vérgig sértés módon mellőzi a tanítókat s ezért a
tanítóknak tiltakoznia kell. A tanítók hely-
zete tarthatatlan. S legfelháborítóbb, — ugymond
a szónok — hogy jogos követeléseik teljesíté-
sére mindössze tízenhárom millióra volna szük-
ség, de a kormány még ezt is megtagadja a
magyar kultúrától. Ez a szükkeblőség őket is
tettre készíteti. Javasolja, hogy az egyesület
szakszervezetté alakuljon át és gazdasági alapon
folytassa a küzdelmet méltányos igazságos kö-
vetelésükért: a fizetésrendezésért.

Igazatnak okvetlenül győzniük kell, de
nem szabad tovább is a *kérelmezés álláspontján*
megmaradniok. Indítványozza, hogy vegyenek
részt testületileg a Budapesten megtartandó
VII. országos tanítógyűlésen s ezen javasolják,
vagy ha ott ily indítvány tétetnék, járuljanak
hozzá, hogy az országos tanítók szövetség meg-
a akittassék. Ez szakszervezettel alapon 30.000 ta-
nítót foglalná magában s ezzel az óriási gazda-
sági szervezettel szemben nem állhatnak meg
a tanítók igazságnak ellenségei. A szakszervezet
minden politikától mentes lesz, ez az oka an-
nak, hogy nem lépnek be a szociáldemokraták

párt kabaléba, de mint gazdasági szövetség, a
többi munkásegyletethez hasonlóan fognak eljár-
ni. Első és legfontosabb követelésük, hogy a
XI. fizetési osztályba soroltassanak.

Az elnök szavait leirhatatlan lelkesedés
fogadta s utána még számos, élesnél-élsebb
felszólalás hangzott el, amelynek éle mind a
kormány ellen irányult. Végül az elnök indít-
ványát egyhangulag elfogadták. Érdekes, hogy
mikor a tanítók gyűlés után lakomára gyűltek
össze, a cigányzenekar a belépőket a *Marseil-
laise* hangjaival fogadta. A nemzetközilek forra-
dalmi dalát a tanítóknak percekig tartó éljen-
zessel kíséerte.

Wekerle-nóták.

Amikor a kötelező polgári házasság életbelé-
pett, — az olvasó emlékezhetik rája — az egész
országban énekeltek a Wekerle nótákat. Most, hogy
a polgári házasságról szóló törvényt módosítják, ezek
a dalok előreláthatóan szintén a következő módosi-
tott szöveggel fognak újra forgalomba kerülni:

I.

Megmondia régen Wekerle,
Pap elé menjen a gerle.
Szerelem pár a
Templomot járja,
Közsegházán nincs menyegző;
S ha mást kér szive,
Fakultative
Esketl össze a jegyző!

II.

Messze szállt a fecskemadár,
Majd visszajön tavasszal,
Begyógyítják a néppártnak
Baját angol tapasszal!
Mit Szilágyi Dezső rontott,
Rakovszkynak nem ad gondot,
A polgári házasságban semmi jó, —
Befütyült neki a koalíció!

A magyarság ellenségei.

Kapára, kaszára!

Plébános a vádlottak padján.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 26.

Amíg folyt le a pozsonyi törvényszék előtt
egy katolikus papképviselő izgatási bűnpöre,
Rózsahegyén, a pánszlávizmus egyik főlészkés-
ben ma kezdődik meg egy csomó nemzetiségi
izgató bűnpörének tárgyalása.

A tizenöt vádlott élén ismét egy pap,
Hlinka András rózsahelyi plébános áll, aki
tehetségét nemzetiségi izgatásra fordította.
Hlinka András falusi plébános ez előtt három
évvél kapta meg a jól jövedelmező rózsahelyi
plébániát. Az előtt csendes ember volt és hiva-
volt a néppártnak, amelynek programjával
98-ban mint képviselőjelölt fellépett, de meg-
bukott. Mivel a költségek fedezésénél a néppárt
vezetősége Hlinkát magára hagyta, ellensége
lett a néppártnak, annyira, hogy 1901-ben köz-
ségével együtt a szabadelvűpárt jelöltjére le-
szavazott és a néppárt jelöltjét megbuktatta.

Igy sikerült azután a rózsahelyi plébániát
megnyernie és itt kezdte meg Hlinka nemzeti-
iségi agitációját, feldulva Rózsahegy és vidéké-
nek békéjét. A plébános, kibén a félrevezetett
nép egy új apostolt vált látni, *hat rendbeli iz-
gatással* van vádolva. A vádlottak között van
még Srobár Lőrinc rózsahelyi orvos, Jancsek
András téglagyáros, Gregus György pékmester,
továbbá Cseben Péter cipész, Mattyasovszky
Antal, Serafin Mihály, Mucsuta György, Jano-
vecz János József, Jászenszky István, Millán

József, Sch'achta Ede, O snyilk Nándor, Novák
György, Vikolinszky János iparosok és föld-
művesek, végül Tomik József revucsi katolikus
plébános.

— Minek a tót parasztnak magyar nyelv,
azzal a népet csak büntani lehet — mondotta
Hlinka, — hiszen a tót a magyar bíróságok előtt
ugy áll, *mért a marha, meg az ökör*, mert ott
minden magyarul megy.

Hosonlóképen beszélt Srobár dr. is. Le a
magyarokkal és zsidókkal! Legyen forradalom;
kaszákkal, kapákkal verjük őket agyon. Üssétek
agyon a csendőröket! Ilyen és ehhez hasonló
kifejezések képezik a vád pontjait.

A ma kezdődő ítéltárgyalásra mintegy 75
tanu van megidézve és így ítélet csak a hét
végére várható, mert a bíróság a vizsgálat hiá-
nyait a tanuk tüzetes kihallgatásával kívánja
pótolni.

Primadonna-heccek.

Pálmay és a Népszínház.

Kornai és a Magyar Színház.

Arad, november 26

A szezon legelején, amikor a budapesti közsin-
házak kapui megnyitak, egy színházi krónikás jöven-
dómondásra adta magát. Megjósolta, hogy az idén
nehéz soruk lesz a színházaknak és megjövendölte,
hogy annyi színházi háborúság lesz, amennyi nem
volt még soha. A jövendómondásai eddigelé felette
beváltak. Igazolta Hosztalek — akivel éppen most
perlekedk a bíróság előtt a Népszínház! — s igá-
zolta az a kis hecc, amely azt célozta, hogy az is-
teni Zsuzsa üljön a Vidor tata helyébe. Igazolja az
a csuuya háborúság is, amelyet a Rajna-Bárd Fe-
dák-féle maffia a bukott *Rab Mátyás* ért folytat Ka-
csóh és Bakonyinak Kúry Klárával diadalmaskodó
Rátóczy ja elen, — és igazolja még egy sereg
újabb hecc.

A Népszínház legújabb direktorjelöltje különben —
Pálmay Ilka. A legkomolyabban és a leghatározot-
tabb formában folynak a tárgyalások a divánál, hogy
lépjen be társnak. Az „aranyos” még nem mondta
ki a boldogító igent, de a lesújtó „nem” se hang-
zott még el ajtáról. Hogy mennyi dollárja van Pál-
mai Ilkának, azt pontosan taán ő maga se tudja.
Bizonyos csak annyi, hogy Pálmay Ilka, aki minden
habozás nélkül hajózott át Amerikába, most habozik,
nagyon habozik, végnélkül habozik . . .

Nagy primadonna-kavarodás tört ki a *Vig ö-
vegy* körül a Magyar Színházban. Holnap lesz az
operett premierje, a címszerepben *Turchányi O gá-
val*, de amig idáig eljutott a darab, elvesztett a
Magyar Színház három primadonnája közül — kettőt.
Az olvasó könnyen kitalálja, hogy azt a kettőt, akik
nem játszhatták a *Vig özvegyet*. Az egyik: *Kállay*
Jolán, az aradi színház jövendő primadonnája,
emlitt már két hét előtt szó nélkül ellépett a Ma-
gyarkától . . . De meglepött tegnap *Kornai Berta*
is, kinek esetét egy mérges tudósítás így mondja el:

Zoltán Jenő, a Magyar Színház direktora, aki
most éli igazgatásának utolsó szezonját, ismét be-
széltet magáról. Ezuttal *Kornai Bertát*, a nagy
kedveltségű szubrettet, a magyar színpad legszeré-
nyebb primadonáját szekirozta ki színházából, miután
az neki a *Milliárdos kisasszony* ötvenhét előadásá-
val megő tőtte pénztárát. A *Vig özvegy*-ben, Lehar
operettjében a művésznőnek nincsen szerepe és az
igazgató ugy gondolkodott, minek adjon ő olyan
nagy gázsit primadonnájának, a mikor nem játszik
a darabban, melyiel, azt hiszi, kihuzza direktorsága
idejét egészen májusig.

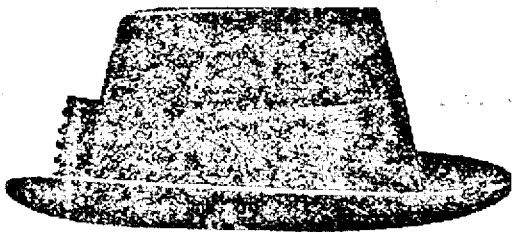
Kicsinyes eszközökkel üldözte el tehát *Kornai*
Bertát színházából, miután a művésznő nem volt
hajlandó a *Vig özvegy* egy másodrangu szerepét
eljátszani. *Kornai Berta* szombaton délelőtt meg-
szerette volna nézni a *Vig özvegy* próbáját és le-

Alapított 1860.

MUNZI.

urí divat üzlete

Állami távbeszélő 213.

A R A D.

Fővárosi és angol divatgyűjtemény által választott

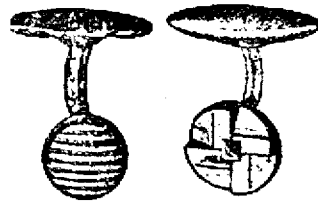
ősz kalapok!

Következő elsőrendű gyártmányokat tartom:

Pelikán és Gyukits cs. és kir. udvari szállító.
Első délmagyarországi kalapgyár.
Pichler J. és Fia cs. és kir. udvari szállító.
Borsalino (olasz), valamint
Éredeti angol és new-yorki.

699

Árak tekintetében versenyképes vagyok!

Legujabb kezelő-gomb, pompás választék, párja 1.—K.

Legizlésebb nyakkendő - ujdonságok legnagyobb választékban kaphatók.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-téle**Margit-Cremet,**

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-téle MARGIT-CREMET gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zsír szelők, májtöltők, bőrtök, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbeütés. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérszeműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrveztő szer. Kezelése a legegyszerűbb. 5 perc alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban 3881

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

KLOHS ADOLF

üveg, porcellán, lámpaáru és
képkeretezési nagyvállalat.

ARADON, Szabadság-tér 21. szám.

Ajánlja

ujonnan felszerelt raktárát

a legelső hazai gyárakból beszerzett árukból.

Izzótetek a legjobb minőségben, olcsó árban. Házi szükségleti kellékek, mint konyhaberendezések a legfinomabbtól a legegyszerűbb kivitelig. **Alkalmi ajándéktárgyak** modern kivitelen. Képkeret minták nagy választékban. Keretezések a legrövidebb idő alatt történnek. Vendéglői és kávéházi üveg, porcellán és alpacca berendezések.

2625

Pontos kiszolgálás.

Vidékre a leggondosabb csomagolásban napontai szétküldés. Üzletemben csakis jó árut tartok. Főelvem jót olcsón.

Személyhitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek, papok, állami, megyei és magánintézmények, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjosult hölgyek és magánosoknak egyenlegesen 20 évig terjedő kölcsönök törlesztésével!

Különlegesség: A páris-bécsi enqueté értelmében törlesztjük a jövedelmet.

4% 4% 4% 4%

Jelzálog-hitel!

300 kocsonától feljebb I. II. és III. helyre földök, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, irodák, épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték háromnegyed részéig.

Építési-hitel!

Építéskorban levő ingatlanokra 2-3 részletben oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Bank és magánadósok konvertálása. Előnyben! Solid alapon és gyorsan elsőrangú ingatlanok által! — Elsőrendű ajándékok! — Kérjen prospectust! — Vajaszélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED,

Budapest, V., Koháry-utca 19.

Szabó Vincze

„Kispipa“ sörcsarnok és étterme

Salacz-utca 3. sz.

Arad legszolidabb és az idegenek legkedveltebb találkozó helye.

A „Pilseni“ Részvénytársaság sörének kizárólagos kimérése.

Jó magyar konyha.

Valódi Hegyfalvi Magyaradi borok értékesítései jutányos árak mellett

CZERNÓCZKY MIHÁLY

uri és női cipősz

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Fiók-üzlet: Boros Béni-tér 2. sz. (Kneffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe saját készítményű

uri-, női- és gyermek-cipő raktárát

rendkívül olcsó árak mellett. —

Legjobb gyártmányú cipő lakkok, krémek és fűzők minden színben raktáron.

709

Ha esőernyőre van szüksége, látogassa meg

Nassan R.

kizárólagos nap és esőernyő üzlet, hol a legjobb minőségű

Ernyők

olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Ernyő javítások és áthuzatok elfogadtnak.

Szörme boákat

deczára a szörmeáru megdrágulásának, miután a szörmeáru nálam csak mellékcikk, rendkívül olcsón kiárusított.

Szabadság-tér 19. szám.

Rosenblüh J. és Társa cég mellett.

Permetező javítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott

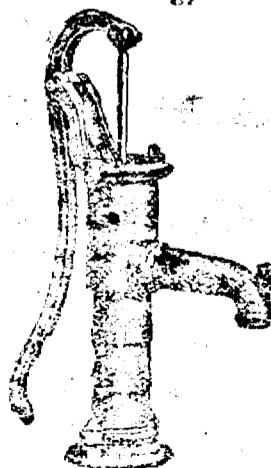
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyártáson.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséről 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Középső gépeknek legalkalmasabbak, mert homokos és sáros víz használatakor sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csatlakozások és a legjobb minőségű beépítései.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbban és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban

Önig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsem a szőlőbirtokos urak figyelmébe fektetni, hogy addig, míg készítem tart ez évi szőlőoltvány-termésemből kiváló szép, **duz gyökérezetű**

bor és csemege-fajú szőlőoltványok kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében a kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom **duz gyökérezetű szőlőoltványaimat** továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris Monticola veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres pótlást ajánlom, a verőim nek kívánatra szívesen szolgálom.

A fajokra és árakra nézve további felvilágosítást szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány utca 13. Telefon 410.

Belépési felhívás

Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete IV. évtársulatába.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete

1907. január hó 1-én kezd meg IV. évtársulatát, a melybe tagok már most felvétetnek. Egy törzsbetét heti 50 fillér befizetéssel jár, a mely öt éven át tart. Mindenki teljesítés szerinti számban jegyezhet törzsbetéteket és ennek arányában teljesíti a heti befizetéseket. Öt évi befizetés után a tag befizetett tőkéjét a szövetkezet üzleti hasznából reá eső összeggel kapja vissza.

A szövetkezet tagjainak olcsó,

hetenként törleszthető kölcsönöket

nyújt. Száz korona kölcsön egy törzsbetéttel, azaz öt éven át heti ötven fillérrel törleszthető, a melyben a kamat is bevonultatott. A kölcsönt tehát 3-4 havonként meghosszabbítani nem kell. 200 kor. heti 1 kor., 300 kor. heti 1 kor. 50 fill., 400 kor. heti 2 kor., magasabb összegek pedig hasonló arányban törlesztetnek. A kölcsönvevő, mint tag, a heti befizetéssel után részese a szövetkezet üzleti nyereségének.

Betáblázott, vagy más módon biztosított kölcsönök tíz éven át való heti törlesztésre is adhatók.

A kik a jövő évi évtársulatra most belépnek, azok a tagságuk alapján már most vehetnek föl kölcsönöket.

A belépés és a kölcsönökért való jelentkezés az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete irodájában Szabadság-tér 7. sz. I. em. naponta délelőtt 10-1 óráig történhetik.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

3004

Van szerencsem a nagyjéremű közönségnek tudomására adni, hogy

pék- és sütőde

üzletét

átv. item és saját nevem alatt vezetem. — Minden nap friss fehér sütemény, fehér kenyér, barna rozkenyér és valódi gracham kenyér, déuráni sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve

2881

Kérem a nagyjéremű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel

Leicher Frigyes,

Deák Ferencz-utca 16.

Főraktár Aradon:

3682

Földes Kelemen gyógyszerárban.

Hajdu tea

mell- és tüdőbetegnek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, számfurug, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légző, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szűk-mellűség, asztma stb. ellen.

Ára 60 fillér.

Kapható Aradon,

Földes Kelemen

gyógyszerésznél. 3871

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1907. évben szűkös és átvégzés munkák teljesítésére alvállalásra íránt folyó évi december hó 3 án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kirikáltási ár: I. 1 m. 1000 Ft-ig 2 kor. 50 fillér. II. 1 m. 2 milliméter vastag belga átvég 4 kor. III. 1 m. 3 milliméter vastag belga átvég 7 kor.

Bánatpénzül leteendő 40 koronára készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot levő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok ú.nál az árlejtési megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1908. évi november hó 19 én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, v. k.
aljegyző.

Téli menetrend.

Hrvényes 1908. évi október hó 1-től.

Arad-Budapest.		Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Arad	ind.	5:08	8:18	11:25	4:16	4:51	9:30
Sofronya		5:25		11:41		5:08	9:47
Kurtics		5:37	8:38	11:55	4:36	5:25	10:14
Lökösháza		5:52		12:10		5:44	10:31
Bánhidai major		6:02		12:16		5:51	10:37
Országút		6:10				5:56	10:43
Kétegyháza	ért.	6:10	9:00	12:26	4:59	6:05	10:49
Kigyós	ért.	6:24		12:47		6:11	11:16
Békés-Csaba	ért.	6:35	9:19	12:59	5:17	6:31	11:28
Békés-Földvár	ért.	6:43	9:23	1:29	5:20	7:17	11:39
Mezőberény	ért.	6:56		1:42	5:31	8:02	11:53
Gyoma	ért.	7:07	9:42	1:54	5:32	8:10	12:01
Mezőtúr	ért.	7:31	10:02	2:16	5:59	8:47	12:46
Pusztapó	ért.	7:36	10:07	2:25	6:04	8:52	12:55
Pusztatevény	ért.	8:02	10:29	2:53	6:24	9:23	1:17
Szajol	ért.	8:03	10:30	3:05	6:25	9:35	1:27
Szolnok	ért.	8:27		3:28		9:58	1:50
Békés-Földvár	ért.	8:39	10:52	3:42		10:12	2:04
Kigyós	ért.	8:52	11:00	3:56	6:55	10:27	2:18
Békés-Csaba	ért.	9:10	11:12	4:13	7:07	10:44	2:31
Mezőberény	ért.	9:17	11:19	4:24	7:12	10:54	2:42
Gyoma	ért.	9:44	11:35	4:46	7:35	11:15	2:54
Mezőtúr	ért.	9:49	11:36	4:49		11:18	2:57
Szolnok	ért.	10:08		5:05		11:35	3:09
Békés-Földvár	ért.	10:19		5:17	8:12	11:45	3:21
Kigyós	ért.	10:47		5:43	8:27	12:01	3:37
Békés-Csaba	ért.	11:04		5:59	8:41	12:11	3:47
Mezőberény	ért.	11:17		6:11	8:48	12:21	3:57
Gyoma	ért.	11:31		6:24	8:51	12:31	4:07
Mezőtúr	ért.	11:39		6:33	8:58	12:39	4:15
Szolnok	ért.	11:46		6:41	9:05	12:46	4:22
Békés-Földvár	ért.	12:11		7:07	9:23	12:56	4:38
Kigyós	ért.	12:17		7:11	9:28	1:01	4:42
Békés-Csaba	ért.	12:25	1:10	7:19	9:35	1:06	4:49

Budapest-Arad.		Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Budapest k.p.u.	ind.	7:25	8:00	12:20	10:10		
Kőbánya felső p. u.		7:37	8:17	12:37	10:20		
Rákóczi			8:44	1:18	10:30		
Maglód			8:52	1:26	10:38		
Gyömrő			9:00	1:36	10:46		
Mende			9:11	1:52	10:57		
Súly-Sáp			9:21	2:07	11:07		
Tápió-Szeles			9:41	2:32	11:27		
Nagy-Káta			9:58	2:52	11:44		
Tápió-Szele			10:09	3:04	11:55		
Tápió-Györgye			10:24	3:21	12:10		
Ujváros	ért.	8:59	10:27	8:36	3:41	12:23	
Szolnok	ért.	9:16	10:50	8:53	4:07	12:36	
Szajol	ért.	9:29	11:09	4:00	4:14	12:49	
Pusztatevény	ért.	9:36	11:27	4:13	4:33	12:56	
Pusztapó	ért.	10:04	12:05	4:42	5:25	1:03	
Mezőtúr	ért.	10:05	12:10	4:43	5:26	1:04	
Gyoma	ért.	10:28	12:33	5:02	5:55	1:27	
Mezőberény	ért.	10:34	12:40	5:03	6:08	1:33	
Békés-Földvár	ért.	10:53	1:04	5:22	6:18	1:44	
Gyoma	ért.	6:20	1:13	5:30	6:26	1:51	
Mezőberény	ért.	6:23	1:15	5:32	6:28	1:53	
Békés-Földvár	ért.	6:42	1:28	5:43	6:39	2:04	
Békés-Csaba	ért.	7:09	1:41	5:53	6:50	2:17	
Kigyós	ért.	7:24	1:54	6:04	7:01	2:30	
Békés-Csaba	ért.	7:43	2:05	6:10	7:07	2:42	
Kétegyháza	ért.	7:47	2:09	6:11	7:08	2:46	
Országút	ért.	7:58	2:21	6:11	7:08	2:46	
Bánhidai major	ért.	8:03	2:26	6:11	7:08	2:46	
Lökösháza	ért.	8:13	2:36	6:11	7:08	2:46	
Kurtics	ért.	8:36	2:51	6:11	7:08	2:46	
Sofronya	ért.	8:51	3:05	6:11	7:08	2:46	
Arad	ért.	9:10	3:29	6:11	7:08	2:46	

Arad-Tövis.		Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Arad	ind.	10:15	12:22	2:30	4:02	7:04	5:51
Glogovác		10:33		2:44	4:13		6:08
Mondoriak		10:43		2:53			6:18
Györök-Ménas		11:10		3:13	4:35		6:24
O-Paulis		11:19		3:20			6:33
Paulis		11:31		3:33	4:46		6:43
Baraczk		11:38		3:39	4:51		6:51
M. Radna	ért.	11:50	12:58	3:49	5:09	7:40	7:23
Milova-Odvos			12:57		5:09	7:40	7:23
Konop				5:24			7:54
Berzova				5:40			8:10
Soborsin		1:50		6:08			8:38
Zám		2:09		6:35			8:47
Mar-Illye		2:32		6:58			8:47
Déva		2:58		7:24			9:13
Piski	ért.	3:14	9:07	7:34	11:52		9:47
Szászváros	ért.	3:32		9:16			10:27
Alvincz	ért.	4:01		10:39			11:22
Gy. Jeleherv.	ért.	4:16		10:53			12:04
Tövis	ért.	4:27		11:03			12:11

Tövis-Arad.		Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Tövis	ind.	8:33	9:35	8:55	2:00	8:15	
Gy. Jeleherv.	ért.	8:55	9:57	9:20	2:25	8:37	
Alvincz	ért.	9:17	10:19	9:42	2:50	8:59	
Szászváros	ért.	9:39	10:41	10:06	3:15	9:21	
Piski	ért.	10:01	11:03	10:30	3:40	9:46	
Déva	ért.	10:23	11:25	10:52	4:05	10:08	
M. Illye	ért.	10:45	11:47	11:14	4:30	10:30	
Zám	ért.	11:07	12:09	11:36	4:55	10:52	
Soborsin	ért.	11:29	12:31	11:58	5:20	11:14	
Berzova	ért.	11:51	12:53	12:20	5:45	11:36	
Konop	ért.	12:13	13:15	12:42	6:10	11:58	
Milova-Odvos	ért.	12:35	13:37	13:04	6:35	12:20	
M. Radna	ért.	12:57	13:59	13:26	7:00	12:42	
Baraczk	ért.	1:19	14:21	13:48	7:25	13:04	
Paulis	ért.	1:41	14:43	14:10	7:50	13:26	
O-Paulis	ért.	1:53	15:05	14:32	8:15	13:48	
Györök-Ménas	ért.	2:15	15:27	14:54	8:40	14:10	
Mondoriak	ért.	2:37	15:49	15:16	9:05	14:32	
Glogovác	ért.	2:59	16:11	15:38	9:30	14:54	
Arad	ért.	3:21	16:33	16:00	9:55	15:16	

Arad-Temesvár-Józsefváros.		Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Arad	ind.	6:15	12:17	5:00	
Uj-Arad		6:25	12:28	5:21	
Németh-Ságh		6:42	12:44	5:47	
Vinga		6:55	12:56	6:14	
Orczyfalva		7:06	1:07	6:26	
Merczfalva		7:16	1:17	6:36	
Szt. András		7:27	1:28	6:47	
Temesvár-Jv.	ért.	7:44	1:45	7:04	

Temesvár-Józsefváros-Arad.		Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Temesvár-Jv.	ind.	8:25	2:10	9:45	
Szt. András		8:49	2:28	10:09	
Merczfalva		9:07	2:42	10:27	
Orczyfalva		9:22	2:52	10:42	
Vinga		9:45	3:03	10:57	
Németh-Ságh		10:03	3:16	11:15	
Uj-Arad		10:27	3:33	11:39	
Arad	ért.	10:40	3:42	11:52	

Eladó!

Teljesen újonnan berendezett, villanyvilágítás és vízvezetéki vízzel ellátott

Aradon. — Bővebbet ugyanott.

ILONA szalon **BRIKETT**-et és **KÖSZÉN**-et

ALTONA szalon **BRIKETT**-et

Wesselényi- és Kiss Ernő-utczák sarkán. Telefon szám 46.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1907. évben szűkös és átvégzés munkák teljesítésére alvállalásra íránt folyó évi december hó 3 án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kirikáltási ár: Árlejtés szerint. Bánatpénzül leteendő 50 koronára készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot levő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

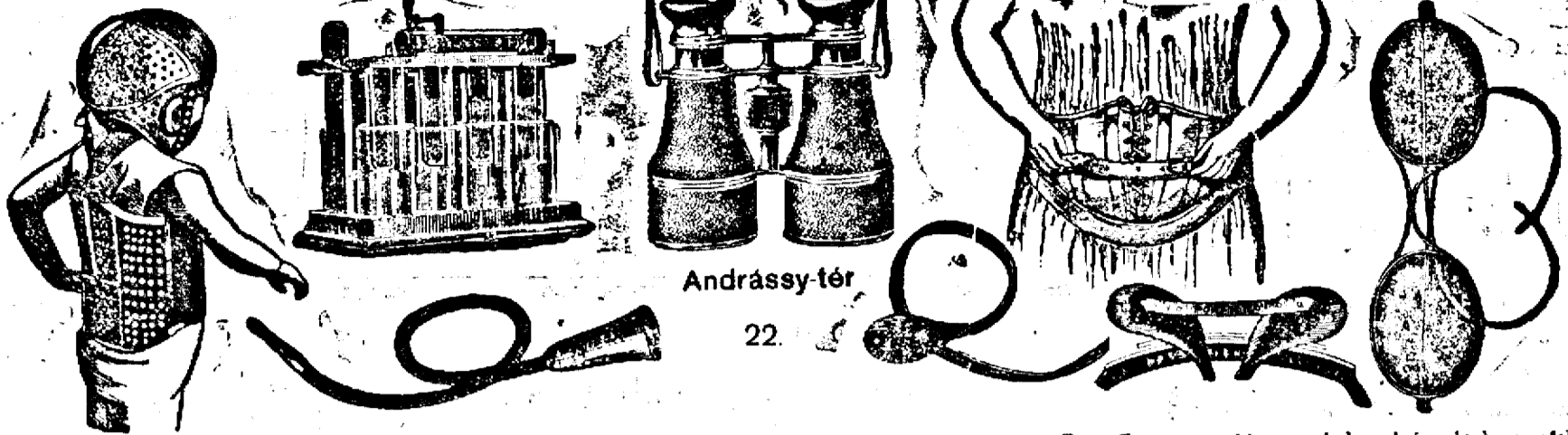
Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtési megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1908. évi november hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel s. k.
aljegyző.

Nagy raktár párisi különlegességekben!

UJ! UJ! UJ! UJ!

Andrássy-tér

22.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy **Aradon, Andrássy-tér 22. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelő **Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, valamint: sérv, haskötők, suspensoriumok, valamint látászeresztel eszközök, valamint színházi és tábori látóeszközök, mindenemű szemüvegek**

nagy raktárát megnyitottam.

1871

Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgálója **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

APRO HIRDETÉSEK.

Akinek

ismeretség híján

házasújszra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérre, kertészre, kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbéadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, telket, kocsit, lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamegy állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési rovatát használja.

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb áron. Korpel István könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsönháza, Aradon. 2685

Jucker ló.

Eladó egy pár fiatal, 16 éves marokos jól futó jucker ló. Cím a kiadóhivatalban. 2902

Keresek

a zlmándközi nagykorosmámban egy óvadékképes üzletvezetőt, aki önállóan egy fűszerüzletet is vezethet. Cím: Baumann Ignác Arad, Boros Béni-tér 22. h. sz. 2917

Képes levelező lapokon

felvételek az aradi színészek és színésznőkről (Nyáray, Faludy Rontai) darabonként 20 filléért kapható **Inguaz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Weltzer János utca 285

Intelligens nő

őhajtt állást irodában vagy mint pénztárosnő. — Cím a kiadóhivatalban. 2925

Zoltán-utca 2. sz. alatt

egy csinosan butorozott különbejáratu utcai szoba a földszinten, kiadó. Továbbá ugyanott egy első szoba az első emeleten szintén azonnal kiadó. 2926

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadóhivatalában megjelent a

JÓ MAGYARSÁG

TANÁCSADÓ A MAGYAR NYELVTAN ÉS HELYESÍRÁS KÉTSÉGES ESETEIBEN.

IRTA KELEMEN BÉLA.

főreálisk. igazgató.

Ára tartós, díszes vászonkötésben 3 korona.

Megjelent az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. kiadóhivatalában és kapható ugy ott, mint minden könyvkereskedésben.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

218210—906. F. IV. szám,

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban d. e. 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen eladatni.

Állomáson	1. é. novemb. hó
Ujvidék	27-én
Pápa	27-én
Eszék	27-én
Miskolc g. p. u.	27-én
Kolozsvár	27-én
Pozsony	27-én

Budapest, 1908. évi novemb. hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Karácsonyi Occassió!

Nagy árleszállításokat eszközöltünk összes cikkeinknél.

Csak elsőrendű áru.

Egyes díszszel összeállított ruhák legalkalmasabb ajándék 2, 3 és 4 forintért.

Remek mintázatu mosó-barchetek.

Különleges nagy választék: kötényekben, szőrme boá és ezerféle más ajándéknak alkalmas cikkekből.

Kirakatunk megtekintését kérjük, mindenki tájékozást nyerhet és az árak feltűnő olcsóságáról meggyőződést szerezhet.

3811

Rosenblüh H. és Társa.

Egyes kisebb-nagyobb szőnyegek és ágyelők csekély hibával a legjutányosabb áron.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!